

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Două sfaturi pentru îngrijirea și vânzarea recoltelor.

Să fac o mulțime de greșeli fie din neștiință, fie din nepăsare și neglijență din partea agricultorilor noștri, când este vorba de îngrijirea recoltelor până la vânzarea lor. Din multe vom arăta aci numai unele, cari s'ar putea ușor încungiura dacă ne-am face 'o socoteală cât de mică. O recoltă de grâne d. ex. are totdeauna un preț mai mic dacă nu se prezintă cumpărătorului în stare curățită și liberă de sămânțe streine și tot felul de necurătenii. Pe grâne bine curățite vom dobândi totdeauna un preț de mai mare folos, fiindcă cumpărătorul își detrage din prețul oferit și cheltuiala ce trebuie să facă cu curățitul lor și deosebit de aceasta osteneală și plata ostenelei sale; pe când grânele venind curățite la vânzare pe lângă că sunt de o înfățișare mai frumoasă și mai plăcută se plătesc totdeauna cu un preț mai ridicat.

O altă regulă generală ce trebuie să păzim este, ca se nu ținem grânele destinate pentru vânzare multă vreme în speranță (nădejde), că prețurile au să se urce. În ziua de astăzi urcarea și scăderea prețurilor nu se face repede și ținând grânele mai mult timp chiar cu urcarea într'u câțva a prețurilor de vânzare nu câștigăm nimica și se poate chiar întâmpla să mai avem și ceva pagubă. Pe cât s'ar părea cele suszise ca neadevurate, totuși așa este și eată pentru-ce: la început grânele conținând multă apă ele scad prin evaporisațiune (abureală) atât la cântar cât și la măsură. Mai scad grânele păstrate în magazin prin gărgărițe, șoareci, paseri

etc. Mai trebuie încă vânturate și întoarse neconținut ca să nu se încălzească și trebuie ținute respirate la început căci altcum se strică, ocupându-ne foarte mult loc din magazie.

Indată după recoltă agricultorul are mare lipsă de bani și trebuie mai întâiu să-și plătească grabnic datoriile ce a făcut de mulțori încă de cu iarnă, altcum cametele banilor se urcă peste camete, întârziind cu achitarea lor. Cea dintâiu preocupare a lui va fi a-și plăti dările restante către stat și comună, apoi împrumuturile făcute pe la bănci; ear' prisosul să-l folosească numai pentru astfel de cheltuieli cari sunt aducătoare de folos și cari îi asigură traiul până la anul viitor cu cele trebuincioase lui și familiei sale.

Două învățături demne de imitat putem avea de aci: întâiu, du grânele totdeauna bine curățite la târg spre vânzare și al doilea, indată ce ți-să oferă un preț potrivit pentru ele vinde-le fără întârziere. În acest mod totdeauna vei fi folosit de rodul pământului tău.

Ființe pe care le omorîm și ele ne fac bine.

Pentru-ce să omorîm paianjenii, dacă îi găsim alt undeva de cât în camerele de locuit, când ei ne fac un mare bine, că urmăresc, prind și prăpesc tot felul de muște, cari nu numai că ne supără prin biziiturile lor, dar' pot să molipsească pe cei sănătoși, de boalele molipsitoare, cari ar bătui prin vecinătate?

Pentru-ce să strivim cu piciorul pe frumosul greeraș auriu, pe care-l întâlnim prin grădinile noastre, când duce rășboiul cel mai inversunat în contra omidelor, melcișorilor și cără-

bușilor, cari sunt dușmanii cei mai înversunați ai pomilor roditori și ai verdeturilor, a căror sădire am făcut-o cu destulă muncă?

Pentru-ce prigonim cu atâta înversunare șopârta cea nevinovată și gușterul cel verzui și pe nedrept învinuit de a fi veninos, când aceste mici tîritoare ne sunt de mare folos prin aceea, că distrug vermișorii cei mai lacomi de plante, musculițele cele mai nesuferite și gărgărițele cele mai stricătoare, ce se ascund printre frunzișoarele ierburilor de pe câmp sau ale plantelor cultivate de noi spre a le roade?

Pentru-ce stricăm cuibul ciocăni-toarei și al pituliceii, când ele ne fac cea mai mare slujbă mâncând urechelnițele, vermușii de sub scoarțele copacilor și ale pomilor și tot felul de gănganii stricătoare, pe cari noi fără ajutorul lor, cu toată știința noastră nu le-am putea stîrpi?

Pentru-ce să împușcăm graurul, care își petrece viața purecînd pielea animalelor domestice din cirezi sau turme, de toate gănganiile, cari le sug sângele, sau le chinuesc cu neîndurare?

«Revista Viticolă».

I. N.

DIN LUME

Incompatibilitatea membrilor din Casa Magnaților. După-cum se anunță: guvernul, încă la începutul sesiunii va supune debaterii parlamentului proiectul de lege despre incompatibilitatea membrilor din Casa Magnaților. Cu redactarea proiectului este însărcinat o autoritate bine cunoscută în materie de drept constituțional.

Autonomia oatolică. Ziarul «Magyar Állam» e informat, că guvernul

a luat hotărîre să nu propună spre întărire Maiestății Sale Monarchului proiectul de statut organic votat din partea congresului autonom al bisericii catolice și anume din motivul, că în statut se dă prea mare cerc de activitate bisericii catolice în ce privește conducerea și supravegherea școalelor ei confesionale, ear' prin aceasta se împedecă unitatea instrucțiunii în școalele medii.

Regele Carol în Viena. În călătoria Sa din străinătate M. S. Regele Carol s'a oprit mai întâiu în Viena, unde în 3 I. c., a conferat timp mai lung cu contele Goluchowski, referitor la chestii politice, ce privesc România și Balcanul.

Visita Regelui Carol la Viena și Ischl — după-cum afirmă ziarele germane în cercurile politice din Germania este primită foarte simpatice.

Regele Carol se află de present în Ischl, unde va rămâne trei zile.

Convenția de extradare, legată între România și Austro-Ungară, a devenit perfectă și executorie cu începere dela 13 Iulie v. c.

Un nou ordin al d-lui Wlassios. Ministrul instrucțiunii publice, dl Wlassios, a dat zilele aceste un nou ordin către inspectorii școlari. Acest ordin se referă la școalele comunale și confesionale, cărora s'a acordat ajutor de stat. Ministrul spune în ordinul său, că budgetul este încărcat cu 2½ mil.

coroane, cari se împart în cea mai mare parte învățătorilor confesionali, ca întregire de salar și cuincuenal (gradație). Cu tot ajutorul acesta însă în numitele școale nu se observă nici progresul general, la care se poate aștepta, dar' nici progresul special cu privire la interesele legitime ale «statului național maghiar unitar». În consecință inspectorii să bage bine de seamă în viitor și să facă rapoartele necesare, pentru-ca ministrul să poată lua măsuri față cu școlile, cari nu vor corespunde așteptărilor.

România la conferința interparlamentară. Conferința interparlamentară pentru pace va avea loc — la Viena în zilele de 27, 28, 29 și 30 August a. c.

Incoronarea regelui Angliei. Incorporarea Regelui Edward e definitiv fixată pentru ziua de 9 August st. n. Ziarele din Londra publică un splendid program al încoronării Regelui Edward. Ceremonia va dura 2 ore. Se speră, că Regele Edward va pute să intre pe jos în mănăstirea Westminster. Vor lua parte la sêrbarea încoronării 24 mii de soldați, 1400 oficeri și 2080 de muzicanți.

Chestia macedoneană. Din Viena să anunță, că guvernul ottoman a decis a introduce reformele de lipsă în Macedonia. În chestia aceasta ambasadorul turcesc din Viena a avut mai multe consfătuiri cu contele Goluchowski.

Pentru stabilirea reformelor să va ține în curând la Constantinopol o conferință, la care vor lua parte și ambasadorii Rusiei și Astro-Ungariei.

Revoluția în Macedonia. Peste o sută de Bulgari, cari veniau din Smirna și alte localități și voiau să intre în Macedonia pentru a se alipi de trupele revoluționare ale colonelului Iancoff au fost arestați la Constantinopol de poliția otomană. Vice-președintele comitetului revoluționar. Tonceff, a declarat prin ziarul „Information“ că o revoluție s'a pregătit și va avea loc în Macedonia. În urma acesteia agenții diplomati ai Austriei și Rusiei au făcut observațiuni guvernului bulgar.

Sêrbătorirea lui Kitchener. Din Londra se anunță, că lordmajorul Londrei cu ocazia seratei festive arangiată în onoarea lui Kitchener i-a predat acestuia pe lângă o frumoasă vorbire, sabia de onoare donată din partea orașului Cap. Kitchener s'a declarat cu ocazia aceasta că este convins, că Englezii nu vor mai fi siliți să tragă sabia în Africa-sudică.

Turcia. La Constantinopol continuă să se aresteze toți acei ce sunt bănuți că s'ar afla în relațiuni cu tinerii Turci. Zilele aceste chiar a fost arestat marele bancher armean Serkis Effendi Tasdrehian, apoi comerciantul Ananiadis, fost în serviciul lui Damad-Pașa. Chiar și moștenitorul de tron, Resad e deținut și internat în Jildizchiosc.

F O I Ț Ă

PIETRELE DOAMNEI

de Carmen Sylva.

(Urmare).

Noroc că se găsea mult vînat pe înălțimile acele pustii, căci Ștefăniță nu îndrănea să se depărteze mult de peșteră. Odată se sui pe vîrfurile cel mai înalt, unde nu puteai ajunge decât numai tirându-te pe mâni și umblînd de a bușile. D'acolo putea vedea foarte departe.

Moldova, Transilvania și Bucovina se desfășurau jos, pe cînd muntele Căliman se înălța în toată mărimea lui.

Priveliștea era de o frumusețe și de o măreție rară, dar' omului care pîndea nu îi era aminte de aceasta și clătînd din cap se lăsa earăși să aluneca în jos.

Peste tot, cît puteai cuprinde cu ochiul, era așa de mare liniște sub strălucirea razelor soarelui de par'că n'ar fi fost nici bătaie, nici groază. Cît despre fuga primejdioasă al lui Petru Rareș nimeni nu putea spune nimic și nici stîncile, cari se înălțau în neclintita lor liniște.

Doamna oftă.

Chiar de a doua zi începî să curețe prin peșteră, să împodobească pîreții cei umezi, să aștearnă mușchi pe jos. Trebuia

se vadă tot impregiurul ei, să rînduească tot, cum le place femeilor să facă.

Se înfășură în manta, își spălă hainele la isvor și le întinse pe crăci și le uscă. Intr'o despărțire mică adunară crăci să le aibă uscate ca se poată aprinde focul. Lipsa cea mai mare pe care o simțeau era lipsa pâinei. Un știulete de porumb cu boabele aurite li-s'ar fi părut la amîndoi mai pe jos de cît toate comorile de pe lume.

Ca să ia nițică pâine și nițică sare, dar' mai mult ca se mai afle câte ceva, Ștefăniță coborî într'o zi în vale, după-ce îi făcuse întâiu Doamnei focul și o rugase cu tot din'adinsul ca nu cumva să caute scăpare în peșteră, de s'ar întempla să o amenințe vre-o primejdie, ci în pădure sau și mai bine pe stînci.

— Eu nu mă tem, și ași vrea mult să mai aflu câte ceva, zise ea.

Până să se întoarcă Ștefăniță, adună fragi și căpsuni pentru-ca credinciosul ei pîzitor să găsească ceva răcoritor cînd se va întoarce din drumul cel primejdios. Deodată auzi un sgomot și o mormăială în apropierea ei de tot. Mai întîiu se speria într'atît încît i-se părî că toate alea scilipeau și se învîrteau dinaintea ochilor sau că se întorcea locul cu ea; pe urmă vîzî deslușit un urs puternic, unul dintre aceia cărora le zice „gulerat“ adică cu guler alb pe blana roșatică-închisă.

PUBLICAȚIUNE.

despre distribuirea premiilor pentru cai de prăsilă, ce va avea loc la Sibiu Joi în 11 Septembrie 1902.

Cu ajutorul de 400 cor. dat de d. ministru de agricultură nr. 25316, pentru premii precum și cu suma de 230 cor. votată spre scopul acesta de comisiunea pentru prăsilă de cai, din fondul pentru prăsilă de cai comisiunea pentru prăsilă a cailor a comitatului Sibiu în conțelegere cu vice-comitele comitatului va aranja Joi în 11 Septembrie a. c. la 8 oare a. m. în Sibiu în piața vitelor o premiere pentru prăsilă de cai, distribuind premii în bani și diplome de laudă.

1. Premii în bani sunt destinate numai a) pentru atari iepe în etate dela 4—9 ani prezentate dimpreună cu mânzi deplin lăptați, cari sunt bine nutrite, sănătoase, puternice și au recerînțele pentru o iapă bună de prăsilă; mai departe

b) pentru astfel de mânze în etate de 3 ani, cari promet o deosebită facultate pentru prăsilă; în fine

c) pentru alți mânzi și mânze mai tineri, dar' în toată privința excelenți, cari nu sunt amintiți sub p. a) și b).

2. Iepele precum și mânzii, ce vor concura, sunt de a să presenta pe ziua numită în timpul dela 6— $\frac{1}{2}$ 8 oare pe locul numit și a să așeza în rând după comune.

Presentarea și așezarea trebuie să se termine până la $\frac{1}{2}$ 8 oare a. m. Taxa pentru loc nu să solvește.

Transportarea vitelor la locul destinat și de acolo acasă să întemplă pe spesele și risicul proprietarului.

3. Despre fiecare mânz sau iapă trebuie să se arete țidula de vite, precum și atestatul comunal, prin care se dovedește, că persoana are de 6 luni mânzul înfățoșat, precum și țidula de mânzit.

4. Comisiunea pentru împărțirea premiilor își va începe activitatea la 8 oare și o va termina la 10 oare cu distribuirea premiilor.

5. Numai acelui proprietar să vor oferi premii în bani și diplome de laudă, care locuiește pe teritoriul comitatului Sibiu și dovedește, că animalele înfățoșate la premiere le-a crescut el însuși sau e cel puțin proprietarul lor de 6 luni.

6. Premii în bani vor obține numai țeranii, ear' persoane mai avute sau de rang mai înalt vor căpăta numai diplome de laudă.

În cas, când un agricultor demn de premiat ar renunța dela premiu de bani, atunci va obține o diplomă de laudă.

7. Premii în bani sunt:

I.

Pentru iepe cu mânz bine lăptat:

- a) un premiu . . . . . de 70 cor.;
- b) „ „ . . . . . „ 60 „
- c) „ „ . . . . . „ 50 „
- d) „ „ . . . . . „ 40 „
- e) „ „ . . . . . „ 30 „
- f) două premii . . . . . de câte 20 „

II.

Pentru mânze de 3 ani:

- a) un premiu . . . . . de 50 cor.;
- b) „ „ . . . . . „ 40 „
- c) „ „ . . . . . „ 30 „
- d) trei premii . . . . . de câte 20 „

III.

Pentru mânzi nejugăniți și

mânze de calitate eminentă sub 3 ani:

- a) un premiu . . . . . de 40 cor.;
- b) „ „ p. un mânz de 2 ani „ 30 „
- c) „ „ „ o mână de 2 ani „ 30 „
- d) „ „ „ un mânz de 1 an „ 20 „
- e) „ „ „ o mână de 1 an „ 20 „
- f) „ „ . . . . . „ 20 „

8. Diplome de laudă se distribuiesc cultivătorilor aparținători la ori-care clasă în proporțiune cu calitatea calului și după buna chibșuință a comisiunei premietoare anume

diploma de clasa I. de aur, diploma de clasa II de argint, diploma de clasa III. de bronz.

9. Sunt dară rugați toți acei cultivători de cai, cari doresc a concura pentru premiere, ca să-și present ze în ziua și locul numit cailor înzestrați cu recerînțele mai sus înșirate făcându-se totodată și observarea aceea, că în interesul bine preceput al prăsitului de cai e de dorit, ca concurenții să se înfățișeze în număr cât mai mare.

Sibiu, în 9 Maiu 1902.

Comisiunea pentru prăsilă a cailor a comitatului Sibiu:

THALMANN,
presidentul comisiunei.

DIVERSE

Ceapa iernatică olandeză. Soiurile iernatice îndatinate odrăslesc primăvara de timpuriu și produc numeroase cotoare, însă nu și căpățini de ținut peste iarnă. Cu totul altcum este soiul iernatic olandez, care produce căpățini mari și bune de iernat. Ceapa iernatică olandeză trebuie sămănată prin August—Septembrie în vre-un unghiu al grădinei. Răsadul răbdă la ger. Primăvara se strămută într'un pământ, care a fost săpat cu hârlețul și greblat bine. Ceapa olandeză e gustoasă și să recomandă mai ales pentru ținuturile cu o climă aspră, unde celelalte soiuri nu se coc deplin.

Fumul de tutun împotriva insectelor. Florile, cari sunt năpădite de insecte [păduchi], trebuie închise bine sub un cort de pânză groasă. Sub cort se pune un vas cu cărbuni aprinși peste care se aruncă tutun verde, și pe urmă se astupă bine cortul. În câteva minute păduchii sunt asfixiați. — Deci tutunul verde poate face mari servicii florarilor.

Căuta și el ca și dânsa căpșuni, cari sunt una din mâncările cele mai plăcute ale urșilor, și se apropia de ea fără să fi băgat-o încă de seamă.

Cu toată frica grozavă se încercă, Doamna tot nu uită poava omului ei de credință și se furișă cât putu mai fără sgomot înainte, și pe urmă încep să urce. Cărceii murelor și căpșunelor i-se acățau de haine și o țineau în loc ca și cu niște lanțuri. Trebuia să lupte la fiecare paș, și auzea mereu jos cum călca ursul tușurile cu labele lui cele late și cum îndruga liniștitu-i mormăit pe care țigani când îl aud zic: »că cetește că e fecior de popă«.

În sfârșit scapă de ierburi, și fără să se uite îndărăt, încep să urce în sus pe pietrele cele netede, cari ardeau de căldură.

Pulsul îi bătea aminteri de tare. Inima îi svicnea de să sară din loc; picioarele mai îi înțepeniseră. Dar' frica îi dă o putere și o stăruință grozavă. Nu se odichnă până-ce nu ajunse pe o stâncă aproape perpendiculară, pe care căzu în genunchi. D'acolo putea să urmărească mișcările ursului. Întăiu și întăiu el cerceta peștera, scoase carnea afară, mănca poamele și scotoci toate alea un ceas întreg, apoi intră ear' în peșteră și se culcă pe patul ei.

Cât nu mulțumi ea în sufletul ei prevăzătorului Ștefăniță, fără de a cărui povață s'ar fi pomenit singură față în față cu fiara îngrozitoare!

Vremea trecea, razele soarelui o isbiră drept în creștet și ea tot ingenunchiată sta, nemai putând de sete, răzimată în mâni și cu privirea ținută în jos. Căci acum îi era frică că s'o întoarce Ștefăniță și n'o putea să-i dea de veste că ursul era în peșteră. Dacă nu s'ar mai întoarce? Prea zăbovea mult. Atunci desnădejdea era p'aci să-i învingă inima și era aproape să se prăbușească de pe stâncă, de frică.

Dar' gândul că trebuia să înștiințeze pe tovarășul ei și să-l scape din primejie, o ținu.

Un vultur se rotocolea în liniște împregiurul stâncei la picioarele ei. Alt nimic nu se mișca. În sfârșit soarele încep să apuie; umbrele copacilor se lungiră. Dacă o înopă până s'o întoarce Ștefăniță!...

Dar' auzi o mișcare în pădure, și numai decât se ivi și el ținând de frunze într'o mână o grămadă de știuleți de porumb.

Elena îi făcu semn cu basmaua, dar' el nu se uită în sus. Il strigă pe nume cât putu mai tare... el păsea liniștit înainte spre peșteră. Vocea se duce departe de jos în sus, dar' de sus în jos nu. Il văzu ajungând dinaintea peșterei, pe urmă făcând un paș înapoi. Peste o clipă asvirii departe știuleții de porumb și își trase paloșul. Doamna nu mai vedea înaintea ochilor de groază. Ursul eși afară; Ștefăniță îl aștepta cu hotărîre. (Va urma.)

Fânul pe care timpul umed nu ne lasă ca să-l uscăm în de-ajuns, se poate ținea timp mai îndelungat, ba putem face din el nutrețul cel mai bun, dacă-l vom săra. Aceasta se face în chipul următor: Când se pune astfel de fân în pod sau clăie, tot la o jumătate metru înălțime, se presează o mână, două de sare măruntă. Avem încă se sim cu băgare de seamă, ca în păturile fânului să nu rămână locuri goale, deoarece numai fânul bine călcat stă în chipul acesta. Sarea împiedică mucețirea, înmoaie și face gustos fânul plouat.

Pureții de pe legumi se prăpădesc, dacă vom uda legumile cu apă în care am pus puțin var stins. Varul în loc se împedează, încă ajutându-l creșterea plantelor.

Sămânțe pentru năpăstuiții din Maramureș. Ministrul a hotărât, ca cei-ce au rămas fără bucate din cauza vîrsărilor de apă să capete grăunțe de sămânță pentru sămănăturile de toamnă și pentru cele de primăvară.

Advocatul poporului.

De câștig comun se poate privi acela, ce ambii soți de căsătorie au câștigat pe timpul cât a fost împreună; dar' din acesta trebuie să se subtragă afară prețul averii moștenite, ceea-ce a depus unul ori altul soț de căsătorie pentru a câștiga avere comună. Spre exemplu: la moartea bărbatului rămâne o avere de 800 cor. dar' bărbatul a moștenit dela părinți 200 cor., femeia asemenea 200 cor., ambii 'i-au depus în comun, aceste 400 cor. fiind avere moștenită se subtrage din câștigul comun de 800 cor.; deci femeia capătă în lipsa de testament 600 cor. din care se socotesc 200 cor. averea ei moștenită dela părinți, ear' cele 400 coroane sunt câștigul comun, în fine cele 200 cor. le capătă rudeniile bărbatului. Aceasta numai la cas dacă după bărbat nu rămân copii ori nepoți. Aceasta împregiurare se reterese și la câștigul comun nemîșcător, aflându-se acela scris chiar și numai pe numele unuia dintre soții de căsătorie. Câștigul comun, în lipsa de rudeni de primul grad, compete soțului de căsătorie rămas în viață. (Confer. jud. de țară §. 13).

La compunerea inventarului (în cauză de lăsamēt) toți moștenitorii pot fi de față și în interesul lor este, ca toată averea ce a fost proprietatea testatorului la moarte să se înscrie în inventar precum și averea aceea sau unele lucruri ce sunt ale dînsului, dar' se află la alții. Asemenea este a să spună în interesul lor toată datoria ce a rămas după răposat precum și speșele de înmormētare. (Art. de lege XVI. §. 39, 43 din anul 1894).

DE TOT FELUL

Cafeaua — barometru. Un englez afirmă că din o ceașcă de cafea neagră se poate ști ce timp vom avea. Această descoperire englezul a dat-o publicității numai după ce prin îndelungate experimente s'a convins despre exactitatea ei. Anume: dacă zahărul pus în cafea, în cursul disolvării, sale face spumă și această spumă se adună la mijloc, putem să contăm la timp senin și durabil; dacă însă spuma se întinde jur-împrejur la la marginile ceștii, înseamnă că va urma ploaie abundanță; când spuma hesitează între mijloc și margini, — înseamnă timp schimbăcios, ear' când fără a se desface tinde spre un singur punct al marginii ceștii, — e sigur că va urma ploaie moderată. — Cei cari cercetează cafețele pot să facă probă.

Mulsul cu sînge.

(Ca răspuns abonentului nr. 794.)

Laptele amestecat cu sînge provine sau din ruperea părților celor subțiri ale vaselor, cari poartă sîngele prin uger sau din cauza excrețiunii (asudarea) lor! Amîndouă sunt provocate sau cel puțin favorizate de iritațiuni (sgîndărituri) și congestiuni adecă îngrămădiri de sînge în uger și țîțe.

Causele pot fi diferite și anume: mulgere brutală, sugere aprigă, (repede) a vițelului, congestiuni de sînge la uger în timpul căldurilor vitei, se mai ivesc apoi scurt după fătut cu deosebire la mulgători buni și în fine când casa întârzie a să ivi. Tot cauze ale acestei boale poate fi trecerea repede la un nutremēt gras, care produce mult lapte cu deosebire pășuni îmbelșugate de trifoiște sau lucerniște, câte-odată mai poate fi cauza pășunile de pădure, cari produc multe ierburi aromatice (cu mirosuri și gusturi grele).

Boala se cunoaște pe aceea, că de regulă deja la începutul mulsului observăm, că laptele se rosește sau să ivește în el dungi roșii, sau observăm abia la terminarea mulsului că pe fundul vasului s'a așezat părțile de sînge, cari la fiert se colorează brun. Mai des observăm aceasta la vacile cari alăptează și a căror viței schimbă mereu țîțele. Când vițelul la supt scutură mereu din cap și gura îi este plină de sînge trebuie să cercetăm dacă sîngele acesta nu cumva provine din vre-o rană în gura vițelului și nici-decum din vre-o boală a ugerului.

Tratamentul (căutarea). De regulă mulgerea cu sînge trece dela sine după 4—8 zile. În tot cazul vom căuta a înlătura și cauzele care a provocat această boală, vom îngriji de un muls domol și îngrijite spălături a ugerului și țîțelor — cu apă rece sau apă amestecată cu oțet; apă de plumb etc., ca

cură generală vom da vacii cîtva timp mîncare puțină și ușoară, beuturi răcoritoare, săruri purgative cu salitră și sare amară.

Boala, durerea de gură și picioare la vite mari cornute, la porci și oi.

Boala aceasta a ajuns să fie foarte cunoscută de aproape toți aceia ce au vite cornute. Este adevărat, că vitele nu mor de boală aceasta, decât poate 1 la 1000, și mai ales vara, dar' aduce pagube destul de mari proprietarului și bieților țărani. În adevăr, ce pagubă mai mare poate fi, decât, când proprietarul sau țăranul, vrea să înceapă aratul, căratul, etc., și de-odată se pomeneste, că boii nu mîncă deloc și șchioapătă rău. Care sunt mai norocoși, stau fără să poată munci 10—12 zile, și în acest timp vitele se înzdrevesc; alții însă așteaptă chiar 2 luni și atunci încă vai de vite, sunt slabe, și n'au putere deloc.

Eată dar' că deși vitele nu mor dar' boala asta cauzează pagube destul de mari.

Semnele boalei sunt lesne de cunoscut: vita care e să se îmbolnăvească devine mai tristă, stă sgrebuită; dacă e vacă atunci începe a da lapte mai puțin și mai apos, nu mai mîncă, are gura caldă și din când în când scutură piciorul sau picioarele, care au să se îmbolnăvească. Starea asta însă nu durează decât o zi sau două, căci pe urmă în gură adecă pe buze, gingii, limbă, une-ori chiar și în nas, se ivesc niște beșici, cât alunele și mai mari chiar, beșică de o culoare gălbue, care plesnesc și atunci din gura vitei curg un fel de bale lipicioase, ear' în locul beșicilor rămâne niște răni roșiatice acoperite une-ori cu o materie cam gălbue. Odată ce beșicile au plesnit, vitele numai au caldură și devin ceva mai vesele ba chiar încep a mânca iarbă sau tărâte muiate cu apă și puțină sare. Cam în același timp cu eșirea beșicilor în gură, une-ori după o zi sau două, încep a se ivi asemenea beșici și între unghii sus la cunună; atunci durerile sunt foarte mari și vitele nu se mai pot scula, mai ales dacă s'au îmbolnăvit la mai multe picioare; dacă însă e numai la un picior sau două, atunci silind boul să se școale și punându-l în mișcare, se vede,

că abea merge și calcă ca pe ghimpi. Indată însă, ce sparg beșicile dintre unghii, boii deși schioapătă, însă nu mai au dureri așa mari, ear' între unghii rămâne o rană mică din care curge un fel de materie. Această rană, dacă s'ar îngriji bine, boul s'ar vindeca repede; de regulă însă, nu se îngrijește de loc, țeranul sau nu știe, sau și cât știe, însă nu îngrijește vita și așteaptă, ca D-zeu să i-o vindece.

Deci, rana dintre unghii în loc să se vindece repede, ține săptămâni întregi, materia (puroiul) surpă unghia, care de multe-ori cade și vita e perdută.

Asta se întâmplă mai ales pe vremele noroioase, ploioase, sau când vitele sunt ținute în grajduri sau ocoale unde bălăgarul și pișălăul e în belșug; în timpul verei deasemenea din cauza prafului se face puroiu, care surpă unghia. Mai este încă un rău poate mai mare în timpul verei, muștele, din cauza cărora vitele fac vermi la picioare.

Beșicile despre care am spus mai sus, se fac une-ori și pe la țitele vacilor, și atunci laptele pe lângă, că e mai puțin, dar' e periculos de a se mânca nefiert și mai ales de copii, — căci boala se ia și la om — care une-ori pot chiar să moară din astă cauză.

Boala asta se mai ia și la oi, porci, cai și la paseri. La oi și porci se ivește mai mult la picioare (la porci și în gât); la cal numai la gură. Dintre toate animalele, nici unele nu mor de boala asta, căci toate se vindecă chiar fără nici un medicament; paserile și vițelii sugători mici și cam slăbănogi, mor mai toți.

Cum se ne păzim și cum se vindecăm boala? Când cine-va care are vite, aude că prin vecini, zac vitele de gură, să-și păzească vitele ca să nu fie în atingere cu cele bolnave, fie la adăpat, fie la pășune etc. și nici să primească să între în curte, oameni cari au vite bolnave, căci boala e foarte molipsitoare. E de ajuns ca un bou sănătos să bea, să pască iarbă, să mănânce ori-ce după unul bolnav, sau măcar să între în grajd un om care are vite bolnave, pentru-ca boul sănătos să devie bolnav. O dată boul îmbolnăvit să fie deosebit de toți ceilalți boi; să i-se dea mâncare deosebit, apă dintr'o găleată anume și să se spună la Primărie. Deși boala se vindecă dela sine, dar' dacă se tratează cu medicamente, doftorii se vindecă mai repede.

Boul bolnav, pentru-că nu poate mânca, se i-se dea tărâțe sau mălaiu, muiate cu apă caldă și puțină sare, făcându-se un fel de zamă; să se spele în gură cu un burete, cârpă sau pământ muat în apă amestecată cu puțin oțet și sare [5 linguri de oțet și 1 lingură de sare la 1 litru de apă]; aceasta însă numai câte-va zile la începutul boalei cât gura boului e caldă și îi curge bale groase; mai în urmă însă, când are răni în gură, să spele cu fiertură de scumpie, cu acid boric 4 la sută (ce se face la apotecă) și cu puțină miere sau peatră acră făcută cu apă, calaican făcut cu apă, etc.

Cea mai bună doctorie însă, care lucrează repede și sigur este: piatra vânăta. O bucățică cât o alună mare (10 grame) se se piseze și în urmă se se puie într'o sticlă cu apă ca de 1 litru și cu apa asta să se spele în gură.

Pentru picioare, se poate întrebuința toate medicamentele de mai sus cu deosebire că peatra vânăta și celelalte se vor pune îndoit de mult; e de cel mai mare folos ca mai nainte de spălătura cu doctorie, să se spele bine rănile dintre unghii cu apă curată și în urmă să se ea un fitil de câlți, de lână curată, de iute etc., fitil gros ca degetul; acel fitil după-ce se va muia în una din doctoriile de mai sus, să se pună între unghii. Când nu se are la îndemână medicamentele de mai sus, se mai poate întrebuința cu folos: acidul fenic, creolina 4—5 la sută; fiertură de nuc, de soc, de pelin, etc., păcură chiar, pentru picioare și cu atât mai mult în timpul verei pentru a îndepărta muștele.

Vermii dintre unghii, se omor lesne dacă se pune de 2 ori pe zi peste ei, fitiluri muiate în terpentin și în urmă să se puie celelalte medicamente. Oile și porcii să se țină 3—4 minute cu picioarele într'un lighian, (lavor) sau albie cu doctorii și de 2 ori pe zi. Când și țitele vacelor vor fi umflate, cu răni etc., atunci să se cumpere dela farmacie: alifie de camfor, de muguri de plop etc., cu care să se ungă pe țite de 2 ori pe zi. Dacă însă țitele se umflă rău de tot, atunci să se cheme Veterinarul ca să scrie alte medicamente și la nevoie să facă și operație.

Afară de cele spuse până aci, să se facă mereu curățenie în grajd primenindu-se așternutul, ear acel ce se

scoate din grajd împreună cu bălăgarul să se ardă la câmp sau în băătură. Odată vita vindecată, să o păzească de celelalte vite bolnave, căci de boala asta se poate îmbolnăvi iar, și așa mai încolo de 2—3 ori într'un an, nu ca la Vărsatul omului când odată zăcut ține mai multă vreme. Afară de astea, să se spoiască (văruiască) grajdul, să se opărească esla cu leșie ferbinte și numai în urmă să se bage în coșar vita însănătoșată sau alte vite, căci iar se îmbolnăvesc.

Știri economice.

Expoziție în Cernăuți. Dl dep. T. cav. de Flondor a lansat ideea unei expoziții agricole și industriale a țerei pentru anul 1904. Ideea zice »Deșteptarea« a întimpinat pretutindeni în cercurile competente cea mai bună primire. Aproape 20 ani au trecut dela ultima expoziție (1886) și de atunci până acum țara a făcut atât de mari progrese, încât constatarea lor prin o expoziție bine organizată va fi de sigur de cea mai mare valoare.

Congresul agricultorilor. În cursul luni Septemvrie agricultorii din Germania, Austria și Ungaria vor ține adunarea lor generală ambulantă în Timișoara, unde se fac mari pregătiri pentru o expoziție de stupi, fagur, miere și scule.

Seceta în Australia. Din rapoartele oficiale rezultă că în Neusud-walles au perit din cauza secetei 20,000.000 de oi, în Queensland 12,750.000; în Australia-de-Sud 2 mil. 750.000, în Victoria 2,000.000; în total 37,500.000 de oi; ear' boi și vaci 3,000.000. Mulți cultivători nici nu pot răsbî până la fermele lor, astfel că nu știu nimic, dacă turmele și cirezile lor de vite mai există sau au perit.

Fond pentru zestre. Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor din Transilvania are un capital astăzi de 7.975.119 coroane 92 fileri.

În cursul luni Iunie 1902 s'au plătit zestre de 46.789 coroane 58 fileri, la plată cu 1 Ian. s'au înscris 5.906 membri noi și suma plătită a fost de 808.371 coroane, 75 fileri.

NOUȚĂȚI

Un accident al ministrului Aurelian. Ieri, în 3 August dimineața ministrul român Aurelian, care se află la băile Călimănești, eșind cu familia sa la plimbare spre Căciulata, trăsura lui s'a răsturnat și ministrul și-a fracturat brațul și umărul stâng. Familia a scăpat cu spaima.

*

Candidați de notari. La cursul administrativ din Murș-Oșorheiu au examenul de stat pentru calificare de notari următorii tineri români: Cristian Iuliu, cu distincție; Bendorfean Ioan, Bitea Emil, Bursan Candid, Comes Victor, Comsa Virgil, Dorca Octavian, Gabor Iosif Popoviciu Stefan, Vlasa Augustin, cu unanimitatea voturilor comisiei examinătoare; Bătuca Ioan, Goia Simion, Măcelariu Victor și Susorean Stefan cu majoritate de voturi, ear' unul a fost îndrumat să facă examen de emendare la termin de trei luni.

*

Telefon între București și Budapesta. Ziarele din București anunță, că direcțiunea postelor ungare a început tratative cu direcțiunea postelor române, pentru încheierea unei convențiuni în scopul de a se construi o linie telefonică între Budapesta—Brașov—București.

*

Deputat în Cristian. O alegere pentru scaunul de deputat din Cristian, devenit vacant, în urma morții lui Schwicker. Românii deși au majoritate absolută în acest cerc, au rămas credincioși politicii de până acum și nu s'au prezentat la urnă. În urma aceasta candidatul partidului popular săsesc, Dr Wilhelm Gresskowitz tū ales cu aclamațiune.

*

O mamă criminală. Soția unui țăran din Ullersdorf a împușcat cu revolverul pe cei doi copii ai ei, în vîrstă de 9 și de 1 an. Pe când voia să împuște pe fiica ei cea mai mare Wilhelmina, și apoi să se sinucidă, fū împedecată de vecini. Motivul acestei fapte desperate a fost miseria. Nenorocita mamă a fost trimisă la casa de alienați din Sternberg, pentru-ca să i-se examineze starea mentală.

*

Din negrijă... La proprietarul F. Kironer din Rezsőkegye [lângă Tisa] săptămîna trecută erau angajați mai mulți lucrători la mașina de imblătit. Unul dintre aceștia, cu numele Paul Champier, din negrijă a căzut între colții mașinei, cari i-au retezat pe din-sus de genunchi ambe picioarele. Nenorocitul a murit după chinuri de câteva ceasuri.

*

Emigrarea Jidanilor din România. Din Pesta se anunță, că în 20 Iul. au sosit la gara de Ost de acolo 70 de Jidani din România cu scopul de a merge la Canada. Încă în noaptea următoare au plecat din Pesta mai departe.

*

Din Ilia-murășană se scrie: »De mult am simțit noi Românii din Ilia și giur lipsa unui comerciant român în Ilia, dar' până acum de câteva zile, n'am avut plăcutul prilej de a pute cumpăra pe groșița câștigată cu multă sudoare, cele necesare pentru casă dela un om de legea noastră, ci numai dela străin, care în loc de stimă pentru că-i suspinem din belșug cu familiile lor, primim persiflări față de tot ce e românesc. În această stare a lucrului, ori-ce om cu simț-minte românesc va primi cu bucurie vestea, că tînărul Nicolae Foltuțiu, a deschis un mare deposit de spițerie coloniale în casa lui Stoka Gabor din Ilia, și își va ține de plăcută datorință a-l sprigini. Preoți și învățători din giur vor îndeplini o frumoasă datorință națională îndemnând și poporul, ca să cerceteze prăvălia acestui român«.

*

Cununia fetei lui Delarey. Din orașul Cap sosește știrea, că în 30 Iulie s'a sîrbat acolo cununia fetei lui Delarey cu Percirca, fost comandant bur. Ca nași au asistat la actul cununiei generalul Ludovic Botha și gener. Dewet. În biserică s'au făcut generalilor buri ovațiuni atât de furtunoase, încât preotul cununător Heytler a trebuit să facă publicul atent, că dacă nu înceată cu aclamațiile de »Trăească« este silit se intrerupă ceremonialul. Publicul s'a liniștit în urmă și actul cununiei s'a încheiat.

*

O pensionare senzațională. Mare senzațiune a produs în întreaga Germanie pensionarea directorului de finance din Posen, Löhning pe care guvernul l-ar fi aflat nedemn pentru postul său, fiind-că s'a logodit cu fiica unui fost sergent cu numele Cocius. De vre-o câteva zile acest cas este ventilat în întreaga presă germană, care provoacă guvernul ca să se declare în această chestie. Se vorbește cu positivitate, că chestia aceasta va forma în parlament obiect de interpelație. Aceasta cu atât mai virtos, fiind-că în decursul discuții chestiunii polone în parlament contele Bülow a enunțat, că germanismul nu se poate întări în Posen numai din cauza spiritului de castă.

*

Falsificatori de bani. În Folea [comitatul Timiș] gendarmeria a aflat la economul Friedrich 68 bancnote de câte 20 coroane, false. Mai mulți locuitori șvabi din numita comună, bănuți a fi complici la falsificare, au fost arestați.

*

Cholera. Se raportează din Cairo, că Duminecă au murit de cholera 38 de inși și s'au constatat 35 casuri de îmbolnăviri noue. Ear' din Petersburg se raportează, că în Carbin dela 15 până la 23 Iulie s'au bolnăvit de cholera 143 ruși și 340 chinezi, murind 106 ruși și 276 chinezi. Acum epidemia e în decreștere.

*

O țară fără închisori. Țeara aceasta fericită e Islanda, unde mai totdeauna e iarnă și numai mulțumită căldurei vulcanice are și ea noroc de iarbă verde pe timp mai scurt. Acolo nu sunt nici polițiști, pentru-că oamenii

sunt așa de cinstiți, încât n'au lipsă de astfel de păzitori, nici de localuri pentru făcători de rele. Istoria Islandei povestește numai de două furturi în decurs de o mie de ani. Într'un rînd a furat un om sîrac 3 oi. El le-a luat, fiind-că familia lui era peritoare de foame. De aceea l-au iertat, socotindu-i destulă pedeapsă rușinea de a fi numit hoț. Un alt furt a sîvîrșit un om cu stare, care a furat 17 oi. Pe acesta l'au silit să restituie paguba, să-și vîndă toată averea și să emigreze din Islanda, altminteri l'au amenințat, că-l spînzură.

Causa, că oamenii sunt așa de cinstiți, e religiozitatea lor cea mare și impregiurarea, că pe un mișel, fie cât de cu stare, nu-l socotește nime vrednic de-a sta de vorbă cu el.

Glume.

Un june se adresa în următorul chip către fiitorul său socru: »Obiceiurile moderne mă constring să vă pun întrebarea: câtă zestre va primi fiica D-tale în cazul dacă ne vom căsători?»

Fiitorul socru răspunse: »Da, însă obiceiurile moderne mă sîlesc să te întreb, cât de mari sunt datoriile D-tale, cari ai de gînd să le plătești cu paralele mele?»

*

Un neguțator întreabă pe un ovreu. »Permite-mi să-ți pun o chestiune. Nu erai D-ta care cu vre-o câteva săptămîni mai înainte venise-și se cerșești?»

»Da așa este« zise ovreul.

»Și cum se poate, că astăzi ești în stare să-ți cumperi efecte de valoare cu 2000 fl.«

»Aceasta se explică astfel«, zise ovreul, »noi ovreii mai întâiu cerșim, și după aceea ne facem neguțatori, pe când voi, întâiu vă faceți neguțatori și pe urmă cerșiți«.

CALENDARUL ECONOMIC.

Ce se facem în August?

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă salată ernalică. Adună sîmînte de legumi coapte acuma, le curățește și acață în cuiu, punîndu-le în săculețe. Seceră ovîsul, ce-l mai ai. Samănă rapița. Dacă vezi albinele, că prea mult sed pe-afară, e semn, că n'au ce se lucre. Ridică coșnițele, punînd sub ele niște bucăți de scînduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru earnă. Altoi oculați, vîzînd, că nu s'au prins, trebuie din nou oculați. Propțește pomii prea încărcăți și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capîtul lunei poți și sîmăna. Adună simburi de toate poamele.

Evidență

AUGUST.

Oficiile protopresbiterale aștern:

- a) Datele statistice școlare de pe anul școlar expirat.
b) Raport despre vizitarea școalelor.
c) Conспект despre catechisarea elevilor dela școalele streine. [Circulariul consistorial din 17 Iunie 1894 nr. 4088].

Oficiul parochial compune consemnarea copiilor obligați a cerceta școala poporală. [§. 86. Reg. pentru org. învăț].

Anunciarea înmatriculării și începerii școlii elementare poporale. [§. 86. Reg. pentru org. inv.]

Din 25—28 August al doilea termin pentru depunerea examenului de calificare preoțească. [Regulamentul provisor pentru examenul de calificare preoțească §. 1. V. Ianuarie, Februarie și Iulie].

Examenul acesta se poate depune și la termin extraordinariu, dar în cazul acesta taxa e dublă, de 80 cor.

Cursul pieții din Budapesta

— în 6 August, 1902 n. —

	per 50 klgr.
Grâu	cor. 6.85 până la 7.45
Săcară nouă	5.80 „ 6.20
Cucuruz	4.95 „ 5.05
Ovăș	5.50 „ 5.90
Orz	5.15 „ 5.40
Hirișcă	— „ —
Linte	— „ —
Cânapă	— „ —
Rapiță	10.30 „ 10.35
Slănină	60.50 „ 63.50
Untură	70— „ 70.50

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 14—19 August n.

14. Becicherecul-mare, Șomcuta-mare, Timișoara.
16. Comarom, Luna.
17. Budapesta, Goroslăul de pe Someș.
18. Drag, Goroslăul-mare, Papolt, Voila.
19. Aiud, Farkașlaka.

Călindarul vechiu și nou a săptămânii.

Dum. 8 după Rusalii, ev. Mat., c. 14, g. 7, v. 8.

Dum.	28. Ap. Prohor și Nican.	10. Laurent.
Luni	29. M. Calinic.	11. Susana.
Mărti	30. Ap. Sila și Silvan.	12. Clara.
Merc.	31. S. și dreptul Eudoc.	13. Casian.
Joi	1. August, † Scoat. sf. 7 Mac.	14. Eusebius.
Vineri	2. Aduc. moașt. Sf. Stefan.	15. (†) Ad. M.
Sâmb.	3. Cuv. Isakie.	16. Raxus.

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**
Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

Sz. 506—1902. vég.

88 (1—1)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 1899 évi Sp. II.183/6 számú végzése következtében Dr. Vlád Aurél ügyvéd által képviselt »Ardeleana«, pénzint. javára Mircea Iosif és t. ellen 160 kor. s jár erejéig 1899. évi május hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 690 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, takarmány és juhok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az v.-hunyadi kir. járásbíróság 1902. évi V. 332/2 számú végzése folytán 160 kor. tőkekövetelés, ennek 1894. évi június hó 5. napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 66 kor. 24 fill.-ben bírósággal már megállapított költségek erejéig Peresdeu alperesek lakásán leendő eszközzésére 1902. évi augusztus hó 14. napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltaták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kel V.-Hunyad, 1902. évi július hó 27 napján.

Daczo Ernő,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 778—1902 vég.

89 (1—1)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 2691/897 folyó számú végzése folytán, Dr. Vlád Aurél ügyvéd által képviselt »Ardeleana«, pénzint. javára Toncsa Ioan és társai kosztosdi lakosok elleni 44 kor. 16 fill. eddiggi és 4 kor. 90 fill. ezentali árverés kitűzetési költség erejéig kielégítésként lefoglalt 840 koronára becsült ökrök, tehenek és lovak bírói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1902. évi V. 572/2 számú végzése folytán a helyszínen vagyis Kosztosden adósok lakásán leendő eszközzésére határidőül kitűzetik, 1902. évi augusztus hó 23. napjának délelőtti 2 órája, midőn is a fenntebb jelzett ingók esetleg becsáron alól is, azonban csak is készpénz mellett fognak eladtni.

Kelt, Szászvároson 1902. évi július hó 30. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Biblioteca „Bunul Econom”.

Au eșit de sub tipar până acum broșurele:

1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fânețele) prepararea fânului și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămânța plantelor agricole și sâmantul lor.
4. Ingrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Zootechnia generală (Creșterea, nutirea și ingrijirea animalelor domestice).
6. Agrologia (Cunoașterea pământurilor agricole).
7. Agricultura generală [Lucrarea pământului. Plugul, Grapa, Tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul].

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația »Bunul Econom«, la librăria W. Krafft în Sibiu la administrația »Tribuna Poporului« în Arad și la librăria Archidieceșană în Sibiu.

Revânzătorilor se dă rabat potrivit.

Intr'o bună familie română

2— In Sibiu (87)

se primesc școlari din provincie

Intreținere și educație bună.

Limba germană și română precum și pian (clavir) se poate învăța perfect.

A se adresa Administrației noastre.

Să află de vânzare

o

(31) 12—

Cassă Wertheimiană

mare cu două uși nr. 8.

Prețul 250 floreni.

A se adresa la

Administrația „Bunul Econom”.

Moartea cloșanilor!

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloșani și șoareci.

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă

Se capătă în pachete cu câte **30 cr.** la farmacia: **N. Vlad** din **Orăștie**.

(71)

3—7

Se aduce la cunoștința publică, că în
(46) **HUNEDOARA (PIAȚA-MARE)** 9—
în casele domnului **Eduard Toth** s'a deschis o

Tipografie,

Librărie și cu un **Depositor de tipărituri** sub numele:

„**IDEAL**”

Institut tipografic în Hunedoara.

Tipografia primește ori-ce fel de lucrare tipografică.

➤ **Serviciu prompt.** ➤

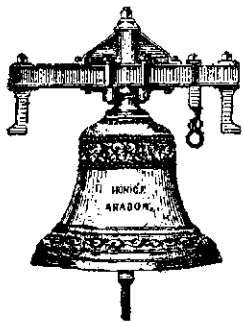
Executare cu **acuratețe** și **ieftină**.

Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată cu motor de vapor,
ARAD, Strada Rákóczy Nr. 11—28

S'a fondat la 1840

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire, recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, cari au avantajul, că față cu ori-ce clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învârti și postamentele de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fără-ca să se ciătime turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni, la dorință se trimit gratis. (15) 18—20

„ARDELEANA”

institut de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital soc.: 500.000 c. Fonduri: 350.000 c.

Starea depunerilor: peste 2,000.000 c.

Se primesc: **Depuneri spre fructificare**, dela particulari cu **5%** fără anunț, cu **5 1/2%** cu anunț; ear' dela corporațiuni culturale cu **6%** interese.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute **prin postă** se efectuează cu **reîntoarcerea postei**.

(48) 18—

Direcțiunea.

Avis.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că la

„**Panonia**” Cafenea și Restaurațiune

de azi înainte costă din „**Berea**

Coroana” de prima calitate

Un pahar 8 cruceri.

Zilnic bere proaspătă.

— Popicărie. — Gulaș mic 6 cr.

Orăștie 25 Iulie 1902.

(21) 12— Cu toată stima

Carol Schurek

Restaurator.

Fără concurență!

Cahale, Sobe și
— **mașini de bucătărie**
de Teracotă (lut)

foarte fin lucrate, lucii ca de porțelan,
durabile ca oțelul, vinde efin
dela 50 coroane în sus

Fabrica de sobe de lut
din

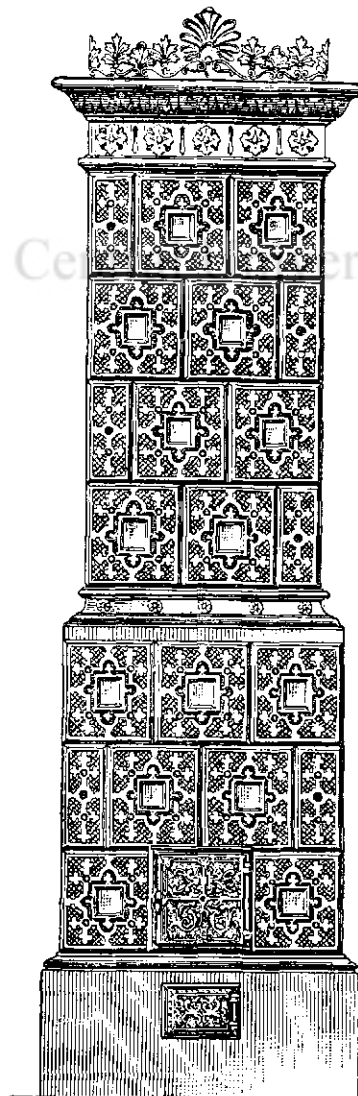
Barul mare (p. u. Puj)

(66) în Transilvania 7—

Stefan Ioanovits,

Conducătorul fabricii.

Comande se pot adresa și la domnul
Ioan Lăzăroiu comerciant în **Orăștie** care
mijlocește și efectuarea lor.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acela care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în **BUDA-PESTA**

Cancelaria și depozitele: **Str. Rottenbiller 33.** Localul de vânzare: **Str. Andrássy 23.**

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

(52)

19—52

Editor-proprietar: **Aurel P. Barcianu.**

Tip. Institutului tipografic „**Minerva**” în Orăștie.